

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Коковну Медицинада ишлегенни күню бла АЛГЫШЛАУ

Багъалы шухъла!

Сизни профессионал байрамыгыз бла жюрегимден кызыу алгышлайма.

Медик - бек огурулу усталыккадан бириди. Аны бла бирге уа ол барысындан да жууаплыды. Кёп билгенни эмда жюрек жылыну кызганмауу излеген. Сизни билимизге, сынауугызга, жан аурута билгенизге, сайлаган усталыгыгызга, инсанлык борчугызга кертчи болганыгызга кере болады саусузну саулугу, бирде уа жашау да. Бу бёлюмю ветеранларына уа энчи ыспас этеригинг келеди.

Бююнлюкде республикада саулук саклауу айныту, энчи медицина болушлукну игилендириу, ол тынгылы болурча эмда хар кимге да жетерча этиу, арууладан сакланыу, саулуклу жашау этиунен иетин жайыу жаны бла мадарла этиледиле. Бийик технологиялы медицина болушлук алганланы саны ёседи, больницаланы бла поликлиникаланы ырысхы-техника онглары игилендиле.

Сизге кийик саулук, насып эмда монглык тежейме! Ишигизден кыуаныгыз!

Медицинада ишлегенни күнюне аталган материалла 4-чю бетде басыландыла.

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал саугъалары бла саугъалауу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Саулук саклауу айнытууу улуу къыйын салганлары, бийик профессионал усталыклары эмда кёп жылланы ахшы ишлегенери ючюн

махтауу атла атаргъа:

«Къабарты-Малкъар

Республиканы сыйлы врачы»

АМШОКОВА Зитта Рамазановна - Къабарты-Малкъар Республиканы Саулук саклауу министрствосуну «Онкология диспансер» къырал бюджет саулук саклауу учреждениясыны онколог врачына

АФАШАГОВ Владимир Азизович - Къабарты-Малкъар Республиканы Саулук саклауу министрствосуну «Психоневрология диспансер» къырал казна саулук саклауу учреждениясыны 6-чы номерли бёлюмюю таматасына

ЗАЛИХАНЛАНЫ Ариужанга, Хызырны кызына, - «2-чи номерли шахар клиника больница» къырал бюджет саулук саклауу учрежденияны баш врачыны медицина жаны бла орунбасарына, терапевт врачына, Нальчик ш.

КРАМАРОВ Владимир Владимирович - Прохладна шахар округну бла Прохладна муниципал районну «Ара район больница» къырал бюджет саулук саклауу учреждениясыны неврология бёлюмюю таматасына, невролог врачына

КУНБУТАЕВ Барат Магомедович - Къабарты-Малкъар Реп-

убликаны Саулук саклауу министрствосуну «Катастрофала медицинаны Къабарты-Малкъар арасы» къырал казна саулук саклауу учреждениясыны директоруну оператив иш жаны бла орунбасарына - оператив-диспетчер бёлюмюю таматасына

МАРЖОХОВА Мадина Юрьевна - бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университет» федерал къырал бюджет билим беруу учрежденияны жукъган аруула жаны бла кафедрасыны таматасына,

«Саулук саклауу сыйлы кчулукчусу»

БЕККИЛАНЫ Мадинагъа, Солтанны кызына, - «2-чи номерли шахар клиника больница» къырал бюджет саулук саклауу учрежденияны саусуланы алычу бёлюмюю тамата медсестрасына

КУЕВА Наталья Николаевна - Къабарты-Малкъар Республиканы Саулук саклауу министрствосуну «Туберкулёздан ауруган сабийлени «Звёздочка» санаторийлери» къырал казна саулук саклауу учреждениясыны медсестрасына

МАМХЕГОВА Инна Яроджиковна - Къабарты-Малкъар Республиканы Саулук саклауу министрствосуну абадан тёлуге медицина болушлукну кчурау жаны бла бёлюмюю таматасына.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.КОКОВ
Нальчик шахар, 2017 жыл 16 июнь, №93-УГ

2017 жылда 26 июньну солуу байрам күннге санауу юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

«Дин тутаргъа эркинликни эмда дин организацияланы юслеринден» 1997 жылда 26 сентябрьде чыгарылган 125-ФЗ номерли Федерал законну 4-чю статьясыны 7-чи пунктуна тийишлиликде эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Муслиманларыны дин управлениясыны Ораза байрам бла байламлы тилегине кере **бегим этеме:**

2017 жылда 26 июньну Къабарты-Малкъар Республикада солуу байрам күннге санаргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.КОКОВ
Нальчик шахар, 2017 жыл 16 июнь, №92-УГ

Жазылыу

«Заманны» - хар таулу юйге Хурметли жамаат!

2017 жылны экинчи жарымына «Заман» газетге жазылыу андан ары бардырылады. Сиз алыкъын бу керекли жумушну этмей тура эсегиз, почтагъа ашыгыгыз, некъ десегиз июньну кюнлери терк кетип бардыла.

Жазылыуу алты айгъа багъасы — 815 сом 10 капекди.

Бизни индексбиз - 51532

Быйылгъы жайда отуз минг сабий солурукъдула эмда саулукъларын кючлендирликдиле

Къабарты-Малкъарда аманлыкъланы профилактикасы жаны бла ведомствала аралы комиссияны кезиулу жыйылыуунда жашау журт-коммунал миолкде бузукълуклагъа къажан мадарла эмда жай каникуллада сабийлени эркин заманларын кчурау жаны бла вопросла сюзюлгендиле. Кенгешни премьер-министр Мусукланы Алий бардырганды.

ЖКХ-да аманлыкълагъа къажан оператив мадарланы юслеринден КъМР-де МВД-ны экономика къоркъуусулук эм коррупциягъа къажан бёлюмюю башчысыны кчулугун толтурган **Мурат Бетрозов** доклад этгенди. Ол белгилеген шартлагъа кере, республикада кёп къатлы юйлеге башчылык этген 64 компаниягъа лицензияла берилгендиле. Право нызамны саклауучула уа кёп къатлы юйлеге капиталный ремонт тамамлауда, жууаллы фонда жыйылган ахчаны къоратыуда, адамланы жашаргъа къоркчуулу юйледен кёчюроу жаны бла программада бузукълукъланы тохтатыгъа энчи эс бурдыла.

Полициячы билдиргенча, былтыр ЖКХ-ны айнытуу эм модернизация жаны бла программаны чеклеринде бардырылган ишлени ёлчеми эмда багъасы семиртилип кёртюзюлгени бла байламлы беш уголовный иш ачылганды. Быйыл а 12 аманлык этилгени тохташдырылганды, ол санда ючюсю коррупция бла байламлыдыла (энергоресурсла ючюн телеуени тонауу).

Докладчы газ ючюн борч ёсюп барганыны юсюнден да айтханды. Бююнлюкде ол 400 миллион сомдан асламды. Ток ючюн телеуле да заманында этилмейдиле. Законлагъа бузукълукъла этип, газ бир-

гъылагъа бла ток ызлагъа къошулганланы ачыкълау жаны бла рейдле уа «Энергоресурс компанияланы келечилери бла бирге тамамлангандыла. Газны урлагъанлагъа 697, токну законлагъа бузукълукъла этип хайырлангандыла уа 464 протокол жарашдырылганды», - дегенди ол.

Кенгешде каникулланы кезиунде сабийлени саулукъларын игилендириу, солуларын кчурау эм эркин заманларында иш бла жалчыуу къалай кчурагъанына энчи эс бурулганды. КъМР-ни Правительствоосуну башчысыны орунбасары - билим беруу, илму эм жаш тёлую ишлери жаны бла министр **Нина Емузова** докладчында белгили этгенине кере, быйыл республикада 45 солуу лагерь барды, ол санда 26-сы шоклада кчурагъандыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Юбилей жумуша

Къабарты-Малкъарны премьер-министри Мусукланы Алий Татарстанны, Къалмукъну эмда Алтайны сыйлы культура къуллукчулары бла тӱбешгенди

Тюнене Правительствону юйюнде Къабарты-Малкъарны халкъ поэти **Отарланы Керим** тууганлы 105-жыллыгын белгилеуно чеклеринде КъМР-ни премьер-министри **Мусукланы Алий Татарстанны**, Къалмукъну эмда Алтайны сыйлы культура къуллукчулары бла тӱбешгенди. Ушакъга Татарстан Республиканы Жазычуларыны союзуну правленини председатели **Р.Х. Курбанов**, «Радуга» журналны (Алтай край) баш редактору **К.Э. Тепуков**, Къалмукъ Республиканы Жазычуларыны союзуну правленини председатели **Э.Э. Элдышев**, Татарстан

Республиканы искусстволарыны сыйлы къуллукчусу, жырчы эмда композитор **И.Т. Закиров**, Отарланы Керим атлы Литература-суратлау фонду таматасы, поэти кызы **Отарланы Римма**, КъМР-ни культура министри **М.Л. Кумахов** къатышхандыла.

Тӱбешюде сӱз КъМР-ни халкъ поэти тууган кюннге аталган къууанчлы ишлеге хазырланыуну эмда аланы бардырыуну юсюнден барганды. Юбилейни белгилеуно баш мураты, деп айтылганды ушакъны кезиунде, маданият хазнаны сакълауду, Шимал Кавказны адабиятыны келечилерини чыгъармачылык-

ларын жаш тӱло билерча этюдю. Мусукланы Алий Россияни регионларыны культура къуллукчуларыны хайырлы бирге ишлеулерин, бир бирге сынауну билдириуну андан ары бардырырга кереклисин айтханды. Республиканы толтуруучу власть органлары жамаут организациалагъа, чыгъармачы биригулеге дайым да себеплик, билеклик этгенлей турлукларына ышандырганды.

КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствосуну
пресс-службасы.

Быйылгы жайда отуз минг сабий солрукъдула эмда саулукарларын кючлендирликдиле

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Кампанияга къошакъ билим берген учрежденияла да тири къатышадыла. Сӱз ючюн, 1,5 минг окуучу кюнню биринчи жарымында Сабийлени эм жаш тӱлоно чыгъармачылыкларыны республикалы дворецинде тюрлю-тюрлю секциялада кюреширге боллукъдула. Министр айтханыча, быйыл ала 89-га жетедиле.

Андан сора да, бу ишге «Кюн сахар» да къошулады. Анда уа 200 сабий солрукъду. «Ала кыруу академияда окугъан жашла бла кызыла тӱюлдоделе. Ары жуукъда юйледе жашаган сабийле да келип, кеслери сайлаган чыгъармачылык бла кюрешилликъдыла», - деп белгилегенди Нина Гузюровна эмда 1 июльдан аллай солу лагерь Эколого-биология арада да ишлеп башларыгын билдиргенди.

Тюрлю-тюрлю учӱтадала турган сабийлени эмда ӱксозлени солуларын кыруагъа да энчи эс бурулады. Министр билдиргенча, быйыл ич ишле органлада тюрлю-тюрлю бузукълыла ючюн эсдене турган 80 сабий «Горный родник» санаторийде «Патриот» деген профилъли сменага къатышырыкъдыла. ӱксозлеге уа «Саулукълу жай» деген акция къураллыкъды.

Нина Музоева докладында акъылбалыкъ болмагъанлары кыруу-сузлуклары жалчытууга энчи магъана бергенди, ол санда аланы солу лагерьлеге элтен кезиуде. «Ич ишле министерство бла жаны тийишли мадарла толтуруды. Орта эсеп бла бу жумушлагъа 500 полициячы къатышырыкъды», - дегенди эмда солу лагерьлени билимли кадрла бла жалчытууну юсюнден да кесини оюмун айтханды.

Мусукланы Алийни быйыл нечча

сабийни солутурга белгиленеди деген сорууна жууап бере, Нина Гузюровна аланы саны 30 мингден аслам болганын билдиргенди.

Каникулланы кезиунде школчула бузукълылагъа къатышмаз, эркин заманларын хайырлы ӱтдюрю ючюн аланы иш бла жалчытуу жаны бла мадарла да толтурулады. Урууну, иш бла жалчытуу эм социальный кыруулау министр **Тюбейланы Альбертини** айтханыча кӱре, быйыл 52 предпрития бла келишилме къабыл кӱрӱлгенди. Алагъа кӱре, орта эсеп бла 1,2 минг школчуну иш бла жалчытууга мурат барды (былтыр а - 340). Ала предпритияланы тийрелерин кир-кипчикден ариулау, аланы жашиллендириу ишле бла кюреширликдиле.

Дагъыда акъылбалыкъ болмагъанла тирлик жыйыгъа, башха эл молк ишлеге да къатышырыкъдыла. «Алай бла биз, бек аздан, юч минг школчуну иш бла жалчытууга мурат этебиз. Аланы асламы уа кыйын жашау болумгъа тошген, къолайсыз юйорленденди», - дегенди Альберт Исхакович.

Каникулланы кезиунде уа спорт секцияла эм культура учрежденияла да ишлерикдиле. Алада жай солу кампанияга хазырланы кыалай бардырылганыны юсюнден докладлары спорт эмда культура министрле **Асланбек Хуштов** бла **Мухаддин Кумахов** этгенди.

Докладлагъа тынгылагъандан сора Мусукланы Алий сабийлени кыруу-сузлукларына баш магъана берирге чакъырганды. «Насыкы, алыкъа бизде бир жарысулу иш да болмагъанды. Алай аны бла тынчыйып кыалгыра жарамайды. Бу вопрос кюн сайын контролда болурга тийишлиди», - дегенди ол.

Тюрлю-тюрлю аманлыкъла этгенлери ючюн тутмакъда олтуруп, эркин болгъанлары иш бла жалчытууну проблемаларына да къаралганды. Тюбейланы Альберт бу иш «Аманлыкъланы профилактикасы» деген кырал программаны чеклеринде бардырылганын билдиргенди. «Бизде тутмакъдан эркин этилгенлени базасы барды. Былтыр бла быйылны алындан бери уа иш бла жалчытуу аралагъа бу къууумдан 52 адам келгенди. Аладан иш бла 5-си жалчытылыннганды», - дегенди министр эмда ала бла профориентация эмда жангы усталыкълагъа юйретуу жаны бла мадарла да толтурулгъанларын чертгенди.

РФ-ни ФСИН-ини КъМР-де Управленисыны башчысы **Мухаддин Маржохов** а тутмакъдан эркин этилгенлени жамаут жашауга синдириу, реабилитация бардырыу жаны бла система болмагъанын белгилегенди. Олакыл этгенча, тутмакъла къаты низамкъолайы эмда болумларын, аш-сууу бла жалчытууну, башха проблемаларын учреждениялары администрациялары тамамлагъанларына юйренип къаладыла.

Аны хатасындан а ала эркин болсала, кеслерине мадар эте билмейдиле, бир гичте тийгъычха тубеселе окуна, жунчуп къаладыла. Алагъа болушлукъ жокъду, жамаут да алагъа кӱз-кыулакъ болмайды. Аны ючюн а аланы кӱбюно жангъандан аманлыкъла этип, тутмакълагъа тошере излейдиле, - дегенди ол.

Кенгеш хар вопрос бла байламлы жууаплы органлагъа тийишли эсгертиле къабыл кӱрюу бла болшалганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

КЪУУАНЧЛЫ ИШ

Мермер китапла - поэтлени ӱмюрлюк эсгертмелери

Тюнене Нальчикни мадарният эм солу паркында малкъар эмда къабарты поэзияны мурдорун салган Мечиланы Кязимни бла Бекмурза Пачевни эсгертмелерини алында къууанчлы иш болганды. Поэзияны аллеясына салынган мермер китаплагъа дагъыда алтысы къошулганды: **Отарланы Керимни, Бабаланы Ибрагимни, Мокъаланы Магометни, Адам Шогенцуковну,**

да поэтлеге, жазычулагъа ма бу халда сый берюу, хурмет этиу бек магъаналы болганын эмда къууандырганын чертип айтханды. КъМР-ни Жамаут палатасыны жаш тӱло политика, спорт эмда патриот ниетде юйретуу жаны бла комиссиясыны председатели орунбасары **Мария Котлярова** уа мермер китаплагъа назмулары Адам Шогенцуковну кызы Нина бла Мокъаланы

Бетал Куашевни, Инна Кашежеванни, Ары дери уа Къулийланы Къайсыны, Алим Кешоковну, Гуртуланы Бертини, Зумакулланы Танзиланы, Али Шогенцуковну, Михаил Лермонтовну, Заур Налоевни чыгъармалары бла мермер китапла салынган эдиле. Аланы барысыны да атлары бизни адабиятыбызга алтын харфла бла жазылгандыла.

Бу огурлу иш жаш тӱло жамаут организацианы башламчылыгы эмда Культура министерствобузну, Нальчик шахар округну администрациясыны эмда КъМР-ни Жазычуларыны союзуну себепликери бла къуралганды. Жаун жаугъанына да къарамай, алайга алгъаракъдан окуна шахарчыла, поэтле, жазычула, министрволаны бла ведомстволаны келечилери, поэзияны сюйгенле да кӱп санда келген эдиле.

«Бу халкъ аллеяды десем, ӱтюрюк болмаз, - дегенди культура министр **Мухаддин Кумахов**, келгенлени алгъышлай. Ма былайда жамаут библиотека да барды. Ол а адабият бизни республикада, битеу кыралда да кесини магъанасын тас этмегини шагъатыды. Мен Мария Котляровагъа, Отарланы Риммагъа да жо-регимден ыспас этеме бизни фахмулу адамларыбызны атларын бу аллеяга къошууну башламчылары болгъанлары ючюн.

Ол бюгоннго иш белгили поэт Отарланы Керим тууганлы 105-жыллыгын белгилеу бла байламлы болганын да эсге салганды. Аны ючюн деп республикага Татарстандан, Къазахстандан, Къалмукъдан, Кыргызстандан, Алтайдан да кӱп кӱонакъ келгенли билдиргенди.

КъМР-ни Жазычуларыны союзуну правленини председатели **Беппайланы Муталип**

Магометни жашы Ачемеэ сайлагъанларын туура этгенди.

«Ала ол иш бла кӱп заманын кюрешгенди. Алай болмай да амалы жокъ эди - хар назму тизгин адамларын кюреклерине жетерча болурга керек эди. Хар бери келген поэзияга кӱюу бла берилсе сюе эдиле, нек дегенде акъ сӱз сюйемликни бир тюрлосюдо. Аны айтханым, дуня ариулукъга тансыкъ болганды, назму уа анга жууукълашдырады», - дегенди ол.

Андан сора да, Мария Абрамовна плиталаны ишлеген адамла «Арка» фирмадан болгъанларын билдиргенди. «Ала тюнене аланы орнатып, бюгон эрттенликде-эртте уа, келип, назмулары биринчи тизгинлерин алтын бояу бла сызлагъандыла. Олсагъат адамла аланы окъуп башлагъан эдиле, сора тифон бла суратха алып, магъа жибергенди», - деп къошанды.

Ол плиталаны багъаларын экеулен тӱлегенлерин да билдиргенди. «Бири Отарланы Риммады, экинчиси уа атын айтмазымы тилегенди. Сау болсунла, бек иги иш этгенди», - дегенди.

Майданда Мокъаланы Магометни, Отарланы Керимни, Бабаланы Ибрагимни, Инна Кашежеванни, Адам Шогенцуковну, Бетал Куашевни назмулары эшитилгенди. Аланы Атталаны Азюру, Заммайланы Алина, Инна Багова айтхандыла.

«Поэзия - ниет жаны бла байыкъландыргъан сейирлик дуняды. Аны бла бирге ол адабиятны тауусулмазлыкъ хазнасыды, - дегенди тюбешюно ахырында Нина Шогенцукова.

Ингирликде уа Къырал концерт залда Отарланы Керимге жораланып, къууанчлы ингир болганды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнуду.

Кыйыналганланы турмушларын женгиллендиргенлери ючюн

КъМР-ни Уруну, иш бла жалчытыу эмда социал къоруулау министрствосунда Социал ишчини ючюн жораланган къуанчлы жыйылыу болганды. Ары келгенлени министр Тюбейланы Альбертни эмда къырал учрежденилада ишлегенли профсоюзларыны рескомуну председатели Фаина Бакваны атларын рескомну аппаратыны башчысы Башийланы Алим алгышлаганды.

«Бу кыйын, алай огурлу жумушну тамамлаганланы байрамыды. Ала кюн сайын къарысузлагъа болушадыла, аланы жашауларын бир кесек окъуна ырахатлы этер ючюн къолларын дан келгени аямайдыла. Жюрек халаллыгыгъыз, ишигизге кертичи болганыгъыз ючюн сизге уллу ыспас этеме, кийик саулык, насып, монглукъ да тежейме! - дегенди ол.

Жыйылыуда «Бек иги социал

иши» деген республикалы конкурсда хорлаганла да саугъалангандыла. Аны профсоюзла, социал министерство бла бирге бу сферада ишлегенлени даражаларын кетюрюр, уллайганлагъа, инвалидлеге эмда сабийлеге болушууну бютюн тап къуар муратда бардыргандыла.

Башийланы Алим эришулеге тогъуз учрежденидан онсегиз адам къатышханын, жюриге жиберилген материалдан сегизиси Бахсан районда социал арадан болганын айтып, аны директору Юрий Канаметовха жюрек ыраузылгын билдиргенди.

Дагыда ол биринчи жерге чыкыгъанга «Конкурсда хорлаган» деген ат, диплом, онбеш минг сом да берилгенлерин туура этгенди. Экинчи эмда ючюнчю болганын «Конкурсда сыйлы жер алган» деген ат аталады эмда ала диплом бла бирге он

эмда сегиз минг сом бла саугъалангандыла.

Жюрини къаууму бир кибик ыраузылыкъда хорламны Терк муниципал районда социал комплекс арада ишлеген Азина Бадовагъа бергенди. Экинчи жерге Черек муниципал районда араны ишчиси Чеченланы Сафият чыкыгъанды. Ючюнчю уа Нальчик шахар округда социал арадан Татьяна Левина болганды. Къалганла да къуру къалмагандыла: алагъа сертификатла эмда экишер минг сом берилгендиле.

Уруну, иш бла жалчытыу эм социал къоруулау министрство да профсоюзлары рескомуну диплому бла саугъаланганды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
СУРАТДА: конкурса къатышхан социальный ишчилени къаууму. Суратны автор алганды.

Паспортла берилу

Эсден кетмезлик такыйкъала

Элбрус райондан сегиз жаш адамгъа паспортларын къуанчлы халда бергендиле. Анга аталган жыйылыу Россейни МВД-сыны Элбрус районда бѐлюмюню мекамьында бардырылганды. Баш мағаналы документлерин школчуга районну администрациясыны башчысы Залийханланы Къаншаубий бла ОМВД-ны таматасы Батталаны Муслим бергендиле.

«Бюгюн бу сизге унутулмазкъа юкюндю. Сиз Россей Федерацияны инсанлары болганыгъызгъа шагъатлыкъ этген

документни аласыз. Мындан ары жалаңда кесигиз ючюн угъай, къырал, анда бола турган ишле ючюн да жууапплысыз, ол бютюнда кюлюк болур ючюн не этерге боллукъма деп сагъышланыргъа керексиз», - деп, Залийхан улу паспортларын сакъларгъа, адамлыкъ даражаны тошормезге, иги окъургъа, тынгылы билим алып, туугъан жерлерине хайыр келтирича болургъа чакъырганды.

Батталаны Муслим а паспорт къошакъ эркинликле бергени бла къал-

май, уллу борчла да салганын эсертгенди. «Эсигизде болсун, Россейни инсаны болуу - ол уллу сыйды, намысды», - дегенди.

Жаш адамлагъа, паспортларын сора да, эсде къаллыкъ саугъала да берилгендиле. Аланы алганыла, ата-анала да бу къуанчлы ишни къураганлагъа жюрек ыраузылгын билдиргендиле.

Алиса ТАРИМ,
Элбрус районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Ара шахар Къышха бусагъатда хазырланадыла

Кѐп фатарлы юйлени жылыу бла жалчытхан компанияла кюз артыкъыш кезиуге хазырланып башлагандыла. Нальчикде да суу барган ызыланы кючлерин сынайдыла, исси суу уллу басым бла келген кезиуде быргъыла атылыргъа къоркъуу болган жерлени тапландырадыла. Кемчиликле ачыкъланган жерледе жангы быргъыла саладыла.

Бу кюнледе быллай жумушла Пушкин атлы, Ногмов эмда Кешоков орамланы араларында кесегинде бардырыладыла. Кюнню халы онг берсе, ишлени келир ыйыкъгъа бошарыкъдыла. Нальчикни жылыу берген компаниядан бизге билдиргенлерича, «Нарт» котельняны тохтатыу бла байламлы ишле июнь айны экинчисине деритамамланырыкъдыла. Пушкин орамдагъы котельнягъа къошулган хайырланыучулугъа уа экинчи-онтогузузунчу июньны исси суусуз турургъа тошерикди.

Бизни корр.

Елена Исинбаевагъа ата журтунда - стела

Дагыстанны Хива районуну Чувек элинде Елена Исинбаевагъа стела салыргъа хазырлана турадыла. «Къызны атасы ма мында тууганды», - деп билдиргенди ТАСС-ха районну администрациясыны башчысы Бейдуллах Мирзоев. Алгын а республиканы физкультура эм спорт министри Магомед Магомедов Махачкалада женгил атлетикадан «Труд» стадион да спортчуну атын журтюрююню юсюнден айтхан эди.

Дунияда бек абадан тиширлу ауушханды

Ингушетияда жер башыны узакъ ъмюрлю тиширлуларын бири Мадинат Дзадзиева ауушханды. Анга 116 жыл толган эди. Ол юч жаш бла бир къыз ъсдюргенди, 30 туудугу барды, аладан тууганла да 52 боладыла. Бир кезиуде Мадинат сокъур болуп къалганды, алай хаж къылыргъа барып умутун юзмегенди. 110 жылында ол сыйлы жерлеге барып къайтханды.

Къайда ырахатлыды жашаргъа
Грозный Россейни жашаргъа артыкъда ырахатлы болган беш шахарыны санына киргенди. Ол тизме уа 2016 жылы ъселлерине кѐре жарашдырылганды. Тинтиулени кезиуеде жашау журтла, билим беруу не халда болганыларына, маданият учреждениланы ишлерине эмда кѐп башха шартлагъа ъс бурулганды. Чеченни ара шахары уа дагыда тийресини таптыгы, жолларыны тынгылыклары, саулык сакълау иги къуралганы, ГИБДД-ны иши ючюн да махталганды.

Аякъ машиналада – хаж къылыргъа
Юч дагыстанлы жаш хаж къылыргъа аякъ машиналада тебиргендиле. Ала минг бла жарым километрни къыдыргандыла эмда Иранны Казвин шахарына жетгендиле. Андан ары жоллары уа Кума шахарганды. Мында ала паромга олтурукъдула эмда Персия богъазны ътюр, Бириккен Арап ъмиратлагъа тошерикдиле. Андан а биыгы аякъ машиналада Медианагъа дерит барлыкдыла, деп билдиреди «Дагестан» РИА.

«Терекни» орунуна - «Ахмат»
Грозныйни «Терек» футбол клубуна жангы ат аталганды – «Ахмат». Аны юсюнден Чеченни башчысы Рамзан Кадыров Инстаграмда билдиргенди. Ол айтханга кѐре, алай оноу футболну суйген мингле бла адамланы тилеклери бла этилгенди. Клубну директорларыны совети да аны атын журлендире кереклисин бир ненча кере эсертгенди.

Къобузчула эришгендиле
«Халкъымы жаны къобуз тартуулары теренидеди» деген фестиваль-конкурс Къарачай-Черкесни шахарларыннан бла районларыннан усталаны жыйганды. Аланы жыл санлары да 9-дан 72-ге дерит эди.
Хар конкурсант Шимал Кавказны халкъларыны тартууларыннан ъкисин сокъганды. Биринчи жерни Адыг-Хаблдан Абазат Шагошев бла Абазин райондан Султан Лагучев араларында юлешгендиле. Экинчи бла ючюнчю жерлеге уа Къарачай шахардан Ирина Хутова бла Њзденланы Тамерлан тийишли болгандыла.

Онгларын Токиода кѐргюзтюрюкдюле
Ингушетия кесини туризм бла байламлы онгларын JATA Tourism Expo – 2017 халкъла аралы кѐрмюче кѐргюзтюрюкдю. Ол сентябрьде Токиода къураллыкды. Анда республика туризми экология, этнография, гастрономия дегенча жангы журлюлери бла да шагърайе этерикди.

Кисловодскну айбатландырылыкдыла
Курорт шахарны айнытыргъа крайны казнасыннан бийыл жарым миллион сом чакълы бѐлюнюрюкдю. Аны юсюнден регионну правительствосуну жыйылуларыннан биринде айтылганды. Ол ахча орамланы тап халгъа келтириуге, спорткомплексни къурулушуна, коммунал инфраструктураны игилендириуге эмда Шаляпинни дачасын жангыртуугъа къоратылыкды.

Информагентстволаны материалларына кѐре
ТЕКУЛАНЫ Хауа хазырлаганды.

Аналыкны татыуун, насыбын сынатхан докторла

Сабийлик муратлары

Табийгатыны тамашалыгы бля айтылган жерлерибизден биринде – Терс-Кьолда - шолкун таууса турган кызычык бир затны шарт билгенди – врач болуугун, акь халат киеригин. Венера иги кесек заманны аппасы Бийчеккуланы Хажы-Мурат бля ыннасы Залийханланы Марианы (ол а белгили кыячы Чокканы кызы болганды) кьолларында ёсгенди. Кызычыккыны анасы кесини атасын ыразы ётер мурат бля Ростовда, ызы бля Москвада медицина вузда окугун кезуде ол таматала бля кылып, аланы акьыл сёлзереине тынгылай ёсгенди. Саулай урушну ётпю, Берлинге дер жетген таулу эр киши уа биле эди жашауну хар чагыны магьанасын.

Бу юйорде не ишден да архта турмагьандыла. Кичилени да анга кёре юйретгендиле. Тогузунчу – онунчу классда окугун заманында Венера да Тырныауу шахарны биринчи номерли больницасында реанимация бёлюмде санитарка болуп турганды. Атасы Байдаланы Ахмат ол кезуде сагынылган медицина махкемени баш врачы эди. Алай бля кызы сайлаган усталыгыны кыйынлыгына, адамлагьа кьуру дарман бля угай, огьурлу сёзю бля да багьаргьа кереклисине тюшонгенди. Аппасын бля ыннасын чексиз суйгенин ангьылата, бююнлюкде жашау бля байламлы нени биле эсе да, ол аланы адамлыкларындан болгьанын да айтады.

- Алгын сабийле кьартларында турганлары улуу магьананы тутханды. Шёндю кёлени аллай онглары болмай, жаш тёлю эрттенден ингирге дер кеслери алларына кьылып, атала-анала ишлерге кирешезиб. Алайлык бля уа кёзге эсленмеген бир затьыз тас бола баргьанча кёрюнеди, - дейди ушакь нёгерим.

Жылы эсгериле

Атасыны бля анасыны жолун сайлаган кызы шолкдан сора КьМКУ-ну медицина факультетине окургьа киреди. Мында да ол жаланда дерслеге журюгени бля чекленмеди. Нальчикде сахар больницада ишлеп да турганды. Студент жылдадан сора уа ординатураны, аспирантураны да Москвада Ананы бля сабийни сакьлауну Кулаков атлы арасында ётгенди.

Ол кезиун эсгере, Венера жашауунда сагынылган араны бёлюмюно таматасы Елена Уваровагьа тюбегенине ыразылыгын билдиреди. Бююнлюкде уа бу

Жыл сайын жайда июнью ююнчю ыйыккы кюнюнде Медицинада ишлегени кюнюн белгилеу бизни кьыралда озган ёмюрде окуна (1980 ж.) ахшы тереге айланган эди. Адам уланы саулуугьу бля байламлы ангылаулары тере болгьанлагьа не заманда да хурмет этгенлей келеди.

Бююнлюкде да халкьдан ыспалып, суйген ишлерин бет жарыккы тамамлагьанларыбыз аз тойюлдюле. Аладан бири Нальчикде «Элифия» клиниканы баш врачы Шауаланы Венераны.

белгили тишируу Россейни баш сабий гинекологуду. Аны эндокринологиядан тере ангылау болгьанын черте, ол жаны бля кьыралда аллай специалстени азлыгын да белгилейди. Кеси бусагьатда да андан кёл затха юйренгенлей тургьанын айтады. Андан сора да, Елена Витальевна аны илму башчысыды.

Москвада сагынылган арада окугун жылларында бююнлюкде бу учреждение атын журютген айтылыкь врач Владимир Кулаков алыкьса сау эди. Ол лапароскопия операциаланы бардыргьанында, Венера аны ассистенти болуп, аслам затны жашырыныгына тюшонгенин да кесини насыбына санайды.

Усталыккьа таукел атламла

Кандидат диссертациясын жетишимли кьоруулап, Нальчикке кьайтады. Мында Юйор эм репродукция арада ишге тохташады. Анасы Ёзденланы Зухура (медицина илмуланы доктору) Кьулийланы Кьайсын атлы орамда гинекология кабинет кьурагьанындан сора уа, билимин анда да хайырланып, аслам саусуздан ыспал сёлзени эшитеди.

Бир ненча жылдан а Зухура Хажы-Муратовна «Элифия» деген ат бля клиниканы да ачады. Андан бери Венера аны баш врачыды. Бери кёбюсонде аслам заманы ичинде сабийлери болмай, аналыкь насыпны сынаялмагьан тишируула келедиле. Мында аланы саулыкьларын тинтип, чурумлары неде болгьанын излеп, тийишлисича багьадыла.

Клиника кёл профилине саналады. УЗИ этген кабинетден башлап аптекагьа дери да барды. Кюндюзю стационар да

ишлейди. Башхача айтханда, пациентле не жаны бля да тынгьысыз болмазча онла кьыралгьандыла.

Мында урунган специалстле да билимликлери бля айырмалыдыла. УЗИ-ни этген Элина Берхамованы, Мисирланы Жаннетаны, врачла-гинекологла Ольга Раицкаяны, Мисирланы Маринаны усталыкьларын кёлле биледиле. Ала кьыралыбызны ара шахарында юйрени келгендиле. Таматалары Венера уа врач-гинеколог болгьаны бля бирге эндокринологду. Ол жаны бля ангылаууну кьыйматлыгы уа жаланда кесине угай, коллегаларына да болушлукьду.

«Клиника эгизчиклеге чомартды»

Ала барысы да биргип ишлей, алларына себеплик излеп келгенлеге ачык ниетлидиле. Баям, юйорге сабий кьошулууну кьууанчын кеслери сынагьанла ол насыпха жетишлмагьанланы бююн ангылайдыла. Аны себепли, кьолдан келгенича, билимлерин аямайдыла.

Аны алайлыкьын а аламант шартла ачыклайдыла. Сёз ююнчю, иги кесек заманы кьагьанакь юсеп турган тишируу алгьарагьа юч эгизчик – эки жашчык бля кызычык – тапханды. Ол юйорге кьаллай кьууанч болгьанын айтыр кереклиси болмаз.

Дагьыда бири уа сабийи тууар кезиуне жетмей, кетип кьалган проблемадан аслам жылны кьыйналгьанды. Алай бля ол сегиз кьагьанакьны тас этгенди. «Элифияда» саулуугьуна кьаратханы уа эки ай мындан алгьа тулпар жашчыкыны

анасы болгьанды. «Хар сабий да – ол бизни, врачланы, хорламыбызды. Биреуге окуна ана болургьа себеплик этала эсек, аны магьанасы уллуду. Клиника кеси да эгизчиклеге чомартды», - деп ышарады Венера. Ол билдиргенге кёре, аллай насыплы юйорле (эгизле кьошулган) былтыр алты эдиле.

Таматаладан юлгю ала

Бу юйорде медицинаны сайлап, ол жолну кьаллай болгьанын анга, атасы бля анасындан сора да, ана эгечлери Фатима (медицина илмуланы кандидаты), Люба (медфакны тауусханды), Света (гьляциология кандидаты) да себеплик этгендиле. Туудукьларыны, аладан туугьанланы жетишимлерине уа бююнлюкде 96-жыллыкь аппасы да кьууанады.

Венераны тамата кызычыгы Фатима да бийыл Санкт-Петербургда Пирогов атлы биринчи медицина институту жетишимли тауусуп, бу кюнледе дипломун алыкьды. Анасыны усталыгын сайлап, Москвада огьарыда сагынылган арада ординатураны, аспирантураны да ётер акьылдады.

Ортанчысы Тамерлан а шолкун бошайды. Эгечи окугун вузга берликти документлерин. Аны мураты уа - хирург болургьады. Кичичилери Асланбекни уа анасы медицинага барлыкьды деп сунмайды. «Ол кесини аппасы Пагогьа ушайды, баям, экономист боллукьду», - деп коледди.

Венера университетибизни ююнчю курсунда окуй тургьанында Шауаланы Рамазан бля юйор кьурагьан эди. Айхай да, кьолунда кьагьанакь бля билим алган, ишлеген да тынч тойюлдю. Ол не жаны бля да болушлукь этип, аны окуругьун, ишлерин да суйген кьайылырына жорек ыразылыкьын билдиреди.

Таматала билим керекди деп кеслерине кьалай айтхан эселе да, ала да сабийлини ол ызда юйретедиле. Абаданлагьа тынгылагьан, аланы хурметлеген насыпдан юлюшлю болгьанына да тюшонгендиле. Тёлюлени байламлыгы юзюлмеген кьадагьа, кичиле жашауларында кьайсы жолну сайласала да сокьуранмазлыкьларына, жетишимли, халкьларына жаргьанла боллукьларына да ийнанадыла.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Суратны ХОЛАЛАНЫ Марзят алгьанды.

Илму-практика конференция

Белгили нефрологла сынауларын бир бирге айтырыкьдыла, саусузлагьа да кьарарыкьдыла

Бу кюнледе Долинске «Синдика» кьонакь юйде «Абаданлада эмда сабийледе буйрек аурула, аланы багьыну жангы амаллары» деген магьаналы илму-практика конференция кесини ишин башлагьанды. Аны Кьабарты-Малкьар кьырал университетини медицина факультети КьМР-ни Саулукь сакьлау министрствосу бля бирге кьурагьандыла. Анга кьыралны эмда Шимал-Кавказ федерал округну белгили специалстлери кьатышадьыла. Аланы араларында СКФО-ну баш нефрологу Михаил Батюшин, Москвадан медицина илмуланы доктору, профессор Татьяна Бабкова, профессор Владимир Долин, Вадим Лесев, Ростовда медицина институту кафедрасыны профессору Гаджи Латифов да бардыла.

КьМР-ни Саулукь сакьлау министрствосуну бёлюмюно таматасы Юлия Шогенова, форум башлангынын журналистлеге билдиргенге кёре, конференциягьа келген специалстле аурулары бля туугьан балачыкьладан башлап

абаданлагьа дери да багьыу жаны бля сынауларын бир бирге билдиргьанды, арт заманда чыкьган онглары юслеринден да айтырыкьдыла, мастер-классла да кёргозтюрюкдюле.

Тюрлю-тюрлю фармакология компанияла уа дарманларын келтиргьендиле. Специалстле аланы жангыларыны, бююн кьыйматлы болгьанларыны юслеринден билдирге, сатып алыргьа да онг табарыкьдыла.

Конференцияны ача, КьМКУ-ну медицина факультетини кафедрасыны таматасы Алла Инарокова ол медицинаны кьайсы бёлюмюнде ишлегенлеге да хайырлы болуугьуна ышангьанын айтханды. Аны республикада бардырыгьа ыразылыкьларын берген онучулагьа да ыспал этгенди. Анга профессор Михаил Батюшин да кьошулуп, КьМР-ни башчысына, энчи Саулукь сакьлау министрствогьа, университеттеге да ыразылыкьын билдиргенди.

-Бу форум врачлагьа, специалстлеге угьай, саусузлагьа да хайырлы болмай

кьаллай тойюлдю. Нек дегенде бек иги нефрологла больницалагьа барып, анда жатханалагьа багьыу кьалай баргьанына кьарарыкьдыла», - дегенди ол. КьМКУ-ну профессору Хусейн Кушхов а форум ишин тынгылы бардырыр ююнчю битеу онгла кьурагьанларына ышандыргьанды.

Андан сора докладла башлангьандыла. Биринчи болуп сахнагьа профессор Татьяна Бабкова чыкьганды. Ол буйрек, кьанда бал туз кётюролюп, жорек, кьан тамыр, дагьыда кёл башха аурула ХХ

ёмюрде бююн бек жайылгьанларын, алимиле уа ол зат адамла толу бола баргьанда кёргенлерин айтханды. Анга кёл юлгюле да келтиргенди, арт заманда кьаллай амалла чыкьганларыны юсунден да билдиргенди.

Конференция эки кюн барлыкьды. Ыйых кюн кьонакьланы Чирик кёлге, Чегем чучурлагьа элтирге белгиленеди.

ХОЛАЛАНЫ Марзят.

Суратны автор алгьанды.

МАГЪАНАЛЫ УШАКЪ

«Керти исламны шендю аны орунуна сингдирирге кюрешген ниетле бла бир байламлыгы жокъду»

- Шейх Валид, файгъамбарны туудугу болгъаныгъызы кылай билгенсиз?

- «Аль-Ашраф аль-Хашимиюн» халкъла аралы ассоциацияны Стамбулда эксперт биригиу архивледе тинтиуле бардырып, мени ата-бабаларымы тарыхларыны юслеринден документлени мурдорунда тукъум терекни жарашдыргъанды. Анга кере уа биз файгъамбарны кызы Фатиманы жашы Хасандан жайылгъанбыз.

Документлени тинтгенден сора уа манга Мароккода Мухамматны юйорюню миллет ассоциациясыны сертификаты берилгенди эмда мени юсюмден энчи журнал басмаланганды. Ассоциация уа файгъамбарны туудукларыны документлери керти болгъанларын бла кылагъанларын тинтиу бла кюрешеди.

Арап тилде «сабт» деген ангылам барды. Аны жаланда файгъамбарны керти, бир торлю ишеклик болмагъан туудуклары жюртедиле. Хасан - сабды, мени атаулуум а андан жайылгъанды. Бююнлюкде уа Мухамматха кеслерин жуукъ этерге суйгенле кепдиюле, ала жалгъан документле хазырларга угъай демейдиле. Болсада Мароккода бу иш кыралны контролюндады.

- Сабий заманыгъызда Мухаммат файгъамбарны юйорюнден болгъаныгъызы билеми эдигиз?

- Угъай, таматала аны букъдурганлай тургъандыла, Нек десенг муслиманла файгъамбарны туудуклары бек суйгендиле, аны ючюн ала халифатха уллу кюркюу салгъандыла. Тинтиуени уа мени экиге айланган кыарындашларым башлагъандыла, ала Иорданияда жашайдыла. Ызы бла уа Стамбулу архивинден документле манга да берилгендиле.

- Тукъум тарыхыгъыз тохташдырылгъаны сизге не магъананы тутады?

- Адам кесини, юйорюню тарыхын билерге борчлуду. Ол ислам культураны сакъларга, динибизни терелерин ангылатырга онг береди. Аны бла бирге уа манга ол уллу жууаплыкъды. Мухамматны туудуклары башха муслиманлагъа ююу болурга бор-

Шейх Валид Хуссейн Хамадуш Мухаммат файгъамбарны (Аллахны саламы анга болсун) туудугу болгъаны ачыкъланганды. Ол Фатиманы жашы Хасанни 42-чи тобукада учхунду. Идрисидле-Шарифлени миллет ассоциациясыны оноуу бла (Мароккода Мухаммат файгъамбарны туудукларыны биригиу) шейх Россейде ол организацияны таматасына сайланганды. Биз аны бла тюбешип, бу ишни магъанасыны, ол кесини юйорюню тарыхын кылай билгенни юслеринден ушакъ этгенбиз.

чуудула. Бир гюняхлы, къужур иш этип, керчюгюз ол адам а файгъамбарны туудугу деп, исламга кир кюндурурга, динибизге аман айтдырырга эркинлигибиз жокъду. Дагъыда ол манга уллу кыуанчды.

- Бизни окъучуларыбиз сиз не бла кюрешгенгизни, Къабарты-Малкъарга кылай тюшгенгизни да билерге сюерик болурла.

- Мен Россейде жашаркъама деп эсиме бир заманда да келмегенди. Бююнлюкде уа РФ-ни инсаны болгъанлы 30 жыл чакълы озгъанды. Юй бийчем мынданды, жаш бла кыз ёсдорубиз. Алай мен кесими палестинлиге санайма, бу халкъ кеп кыйынлыкъла кергенди. Мени ата-бабаларым урушладан, властьланы къажалуукларындан къачып, биринчи Палестинагъа, ызы бла уа Иорданиягъа тюшгендиле.

Бизге Россей арап кыралланы нёгериди деп юйретгендиле гитчелигибизден да. Совет Союз Палестинаны кюруулау организациягъа болушуп тургъанды. Аны хайырындан кеп жерлешерим РФ-де окъуп, билимни специалистле болгъандыла. Мен а, Палестинада школну бошап, Сирияда бек эртегили ислам вузладан бирине киргенме. Гитчелигимден да динге къаты болгъанма. Алай атам мени ючюн кюркыа эди - ол заманда динни тутхан тынч болмагъанды. Аны

нёгеринден бири Палестинаны кюруулау организациясында билим беруу белюмде ишлегенди. Атам андан мени Россейге жиберирге болушурун тилейди.

Ма алай бла, дин окъууу кююп, Минскге тюшеме. Врач болурга сюе эдим, алай мени юридический белюмге жибердиле. Юй бийчем бла анда танышханма. Ызы бла экибиз да Пятигорскну кырал университетини тыш кыраллы тиллени факультетине кечебиз.

Билим алгъандан сора Иорданиягъа кетебиз, алай анда иш тапмай, артха, Россейге, къайтама. Биринчи кезиуде Бирикген Арап Эмиратланы посольствосунда ишлеп турганма. Ызы бла гуманитар организацияланы кыуумунда Шимал Кавказгъа тюшеме.

Мен кыралны тарыхында магъаналы ишлени шагъатыма: Горбачев кыуллугундан кетгенден сора экономикада башланган кытылыкны, рэклетлени байыкъланларын. Аны бла бирге уа ол ислам кенг жайылгъан кезиуде. Ол заманда Къабарты-Малкъарны Муслиманларны дин управлениясы, Абу Ханифа атлы ислам университет кыралгъандыла.

Мен жашауумда неден да бек суйген ишиме къайтама - исламны жайыуа. Бир кезиуде КъМР-ни муфтийини болушлукъчусу болгъанма. Ызы бла Ставропольну муфтийи Мухаммат Ра-

химовну орунбасарыны кыуллугунда ишлегенме. Биз таза, ариу исламны жайыу, аны терс, радикал ниетледен сакълау жаны бла уллу иш тамамлагъанбыз. Бююнлюкде уа Нальчикде ислам университетни студентлерин арап тилге юйретеме.

- Сиз арап кыралда туугъансыз, кеп жерледе болгъансыз, хаж да кыылгъансыз, аны себепли тенгешдирип айтырга онгугъуз барды. Сиз акъыл этгенден, динни жайылуунда Шимал Кавказда кылай кемчиликле этилгендиле?

- Билемисе, Бразилиядан келтирилген кофени ийиси ахырда энчи, жалгъан торлюсю бла аны тенгештирген кыйынды. Ма динде да алайды - керти исламны шендю аны орунуна сингдирирге кюрешген ниетле бла бир байламлыгы жокъду. Бююн экстремистле жайгъан билим исламны аманлар, адамланы жюреклерин динге сууутур мурад бла кыралгъанды. Баш кемчиликни уа билимсизликде кереме. Шендюю жаш телю исламны терен ангыламайды, ала алгъан билим юзюкледен кыралпыды, ала атам терсди.

- Биз сыйлы ораза айда тюбешибиз. Статьябызны окъурукъ муслиманлагъа кылай алгъыш этерик эдигиз?

- Рамазан айны Аллахутала бизге гюняхларыбыздан, кир ниетлерибизден, аман кылыкларыбыздан тазаланырга бергенди. Анга сау-саламат жетгенибиз уллу кыуанчды. Бу кезиуде Аллах бизни тезюмлюгюбюзю, бир бирибизни кече, башхала ючюн жарсы билгенибизни сынайды.

Аллахутала адамланы терт кыуумун сыймейди, ала ораза тута эселе да, кечилик тойюлдюле. Ала да кимледиле десегиз, ата-анасы бла тойюшюп, селешмей турганла, дагъыда жууукълары бла сёз болуп, ала бла байламлыкъланы тас этгенле, аракы ичгенле, кыруда адамла бла гурушха этип турганла. Аны ангылап, кесибизни тюзетирге борчлубуз. Аллах суйген кыулларындал болурча насып берсин битеу муслиманлагъа да.

Ушакъны ТИКАЛАНЫ Фатима бардыргъанды.

АЙЫРЫУЛА

Жаш телю анга ышанады

Алгъаракълада республикабызны ара шахарыны администрациясында «Нальчикни жаш телюсюню союзу» жамауат биригиуно эсепле чыгъарыу-айырыу конференциясы этгенди. Аны председателине уа энди КъМКЪУ-ну социал иш, сервис эм туризм институтуна магистратурасында экинчи жыл окъуй тургъан Аскер Вакашаев айырылгъанды.

Сайлаулагъа сагъынылгъан администрацияны келечилери, университетни эм КъМР-ни бирси вузларыны студентлери, профессионал билим берген учрежденияларыны бла школларыны окъучулары къатышхандыла. Регламентни жорукъларына таянып, жангы актив кыралгъанды, аны бла бирге председателине орунбасары, биригиуге кирликле да айырылгъандыла. Парламентде Жаш телю палатаны келечилери чертгенге кере, Аскерни кандидатурасы тийишлиди, нек дегенде ол жамауат къымылдауаны аслам торлюсюнде кесини тирилигин ачыкълагъанды.

- Университетибизге окъуугъа кирип, студент болгъанлы бери кюрешип башлагъанма быллай иш бла. Союзгъа башчылыкъ этиу - ол бизни

шахарыбызны жаш телюсюню жашаууна кышумчулукъ этерге, кесинги да айныуунга ахшы амалды, дегенди Вакашаев.

Нальчикде сагъынылгъан жамауат организация 2007 жылда шахар администрацияны жаш телюню ишлери жаны бла белюмюню тутхучулугуу бла кыралгъан эди. Эндиге дери анга таматалыкыны университетни жаш телю политика эм юйретуу иш жаны бла управлениасыны бююнню башчысы Азамат Люев этгенди.

КъМКЪУ-ну пресс-службасы.

Къошуу

Къуллукъларыны хайырлылыгъын кетюре

Ич ишле органланы ырысхы-техника онглары игилендириу жаны бла бардырылган жумушланы чеклеринде Къабарты-Малкъарда МВД 56 жангы автомобиль къоллу болганды. Аланы араларында тыш къыраллы маркалыла да бардыла. Къырал автомобиль инспекция, Уголовный розыск управление эм участковойи энди къуллукъ-

ларын техника жаны бла тынгылы жалчытылган «гранталада», «Форд-лада» эм УАЗ «патриотлада» бардырлыкъ-дыла.

КъМР-де МВД-ны башчысы генерал-лейтенант Игорь Ромашкин, аны орунбасарыны къуллугъун толтурган полковник Владимир Атаров, ведомствону Мюлк эм сервис жаны бла арасыны тамата-

сы полковник Андрей Егизаров эм МВД-ны УГИБДД-сыны башчысы полицияны полковниги Юрий Бегилов жангы автопарк бла шагъырейленгендиле. Игорь Ромашкин полициячылары ишлери быллай транспорт бла бютунда къыйматлы боллугъуна ийнанганын айтханды.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Ыразылыкъ

Аныча жашларыбыз кеп болсунла!

Огъурлу ишлери бла атын иги бла айтдырган Тетуулары Хадисни къарачай-малкъар халкъ иги танийды. Къайсынны туугъан элинде таш хуна сюеп, поэтни жюз назмусун ол мермер ташлагъа жаздырганын битеу Россейде да биле болурла. Къайсы къыралда ишленгенди назмучугъа аллай эсгертме? Узакъ жерледен ненча адам келип къарайды анга. Акъылманны тизгинлерин окъуй, аланы терен магъаналарына сейир этмеген хазна адам къала болмаз.

Хадисни къураучу хунерине, иш келлюлюгюне, арий-тала билмей, къолгъа алган затын чегине жетдиргенине сейир этерчады. «Нарт оюнла», «Алтын къол» фестивалла, спорт эришиуле къарачай-малкъар халкъны жигерлигин, уста къоллулугъун, къарыу-кюч сынауда кимден да артка къалмагъанын, культурасын, адет-төрелерин туура кертюздедиле.

Ала, сёзсюз, бек уллу жумушладыла, жыйынла окъуна аталмайдыла аллай ишлени. Хадис а къурайды аланы. Аллах ыразы болсун анга.

Элибизден, халкъыбыздан кенгирекде жашауларын бардыргъан таулула Тетуу улу бла ёхтемленебиз, махтанабыз. Таза жюреклерибизден анга саулыкъ-эсенлик тежейбиз.

Хар элибизде аны кибик бир жаш болса, бизге жетген миллет болмаз эди дейбиз. Аллах ёмюрюн узакъ этсин, кеп жылланы аллыбызда барсын!

ЯКЪУБЛАНЫ Маулия.
Дагъыстан Республика.

ХАЛКЪНЫ АУУЗУНДАДЫ

Хауагъа не керекди, нек къутуруп къалды?

Бахчамда мугурайып сюелеме. Эсеме уа Эльдар Рязановну жырындан: «Табийгъатда осал хауа болумла жокъдула, хар бири да - ахшылыкъ...» - деген сёзлери келгенлей турадыла. Бумуду игилиги?

Аны аллында кюн ингирикде мен хобуста зыгытла салып кетгенме. Жюзюсюн! Эрттенликде къарасам а - барысы да жерге жатып, сууукъгъа чыдаямал. Быйыл жайгъа не болганды?

Майда окъуна метеорологла бизни шошайтыргъа кюрешгендиле: жаз башыны арт айында къоркъурча зат болукъ туйюлдю. Майда башха жыллада да жаууучу эди къар. Адамла эки жыл мындан алгъа кюнню халы къалай болганын унутуп къоядыла ансы деп.

Алай июньда уа Гидрометеорология ара жендиргенди Россейде май XXI ёмюрню башындан бери бу жолча сууукъ болмагъанына. Къар жаугъаны азды деп 29 майда Москвада къаты жел урду - метеорология тинтиулеге кере, 130 жылны ичинде бек кючлюсю.

Кюнню ол халы июньда да тюзелмеди. РФ-ни Ара банкы уа отха жау къуйганлай этди, багъала кетюрюлюрге боллукъдула, къырау къагып, битимлени бир кесеги кыруп къалганды, тирлик азыракъ боллугъу баямды деп. Ма санга «ахшылыкъ»! Да сора бу хауагъа не болганды, къутуруп нек къалды?

Тутхучсуз климат

-Россейни, битеу дуняны да хауасы, климаты да тутхучсуз болгандыла, - деп оюмлайды **Алексей Кокорин, Тийилмеген табийгъатны битеудуния фондуну «Климат и энергетика» программасыны директору.**

-Жылы болуучу кезиулени сууукъла алышындыргъандыла.

-Аны сылтау неди?

-Аламда желлени меридиан жанына бурулганларыды.

Дагъыда бир сылтау - жылыулукъну кюч ала баргъаны. Анда уа адамны да барды терлиги. Хауа жаланда юч процентте жылыннганды, алай системаны чайкъалтыргъа эмда желлени меридиан жанына бурургъа ол тамам болганды. Алай бла Россейни орта кесегинде жашагъанлагъа июньну башында сууукъ хауа Мурманск жанындан келгенди.

Алексей Кокорин.

-Да сора иш Жер жюзюнде хауаны жылы бола барыундады?

-Энди ол шартды. Жерни климат системасыны кюнню 90 проценти Дуня океанда жыйылылды. Океанланы барысында да сууну баш къатысы бир ненча метрге бирча жылы бола барады. Аламда уа хауаны жылыннганы тутхучсузду, температура бирде ёрге кетюрюледди, бирде терк окъуна энишегге тышеди.

2015-2016 жылла битеу ду-

нияда да бир заманда да болмагъанча жылы эдиле. Аны алайлыгы Шош океанны экватор кесегинде сууну баш къатысыны температурасы тюрлене турганы бла байламды. Аллай халгъа Эль-Ниньо деп айтадыла. Ма ол озгъан эки жылда кючлю да, жылы да болганды. Аны себепли жылыу океандан аламгъа кечюп барганды. Эль-Ниньо къарыусузуракъ болса уа, жылыу аламдан океанга кечеди. Аны себепли келир жыл планетада суууууракъ боллугъун мен базынып айталькъыма.

«Деменгили сууукълыкъ»

Табийгъат къыйынлыкъланы сылтауну кеп алимле Жер жюзю жылы бола барганында кередиле. Аны ючюн Трампны тегерегинде къаугъала окъуна чыкъгъандыла. Хауаны жылы бола барганы бла кюрешир ючюн Парижде климат келишим этилген эди. АБШ-ны претьюденти уа биз андан кетген этебиз деп тохтагъанды. Ол аны айтыр-айтмаз, олсагъат

Владимир Полеванов.

къаугъа къозгъалганды.

-Трампа не ючюн атылганларын аныгъаларгъа боллукъду, дейди **РФ-ни экс-вице-премьери геологомнералогия илмуланы доктору Владимир Полеванов.** - Уллу ахчадан къуру къалыргъа къоркъуу барды. ООН-ну жангы Жашыл фонду окъуна 2020 жылгъа углекислый газны хауагъа азыракъ тышерча этебиз 100 миллиард доллар жыаргъа керекди. АБШ - баш

спонсору. Трамп а тёлерге унамай тохтаганды, хауаны жылы бола барыун халкъла аралы афёрагъа санап.

Кертиси бла уа, деп оюмлайды Полеванов, планетаны сууукълыкъ сакълайды.

-Климат тюрленнени ючюн адамны терслеуну мен тюзге санамайма. Мен профессионал геологма. 1960-1998 жыллада СССР бла АБШ Голландияда бла Антарктикада бузланы тешиуну программасын бардыргъандыла. Тюз да тюрлерине жетгендиле. Ол а климатны юсюнден тюзюн билирге онг бергенди. Тинтиуле кертюзгенлерине кере, Жер жюзюнде сууукълыкъ бла жылылыкъ не заманда да бир бирлерин алышындыра келгендиле. Арт 450 минг жылны ичинде 6 тюрлю климат кезиу болганды. Биз шёндю «деменгили сууукълыкъну» кезиу юне жете келебиз.

Хауа кез кере тюрленеди. Майда къаты желле, къар, сууукъла да ма аны ючюндюле. Аны бек туура белгиси уа - Атлантиканы «печини», океанны Гольфстрим жылы суу ызыны акъырын суууй барганыды. Дагъыда бир белги - Кюнде тамгъаланы терк азайгъанлары. Кюнню кючю ма аны ючюн азаяды. Бу зат а адам бла арталыда байламлы туйюлдю. Деменгили сууукълыкъ аз-аз къатыла келеди. Биринчи болуп аны Север Америкада сезерикдиле. Бизге Россейге уа ол 100-150 жылдан сора жетерикди. Алай хауада биз юйренмеген тюрлениуле уа терк-терк бола турлукъдула.

Евгений ЧЕРНЫХ.

«Комсомольская правда» газет,
15.06.2017 ж.

Къуанч тыпырлы лыжачыла

Минги тауну тийресинде лыжалада бла сноубордда учу энтта да тохтамаганды. Спортну бу тюрлюерин сийгенлеге ол болмагъанча уллу зауукълукъду.

Гара-Башындан «Мир» станциягъа дери трассалада къарны квалылыгы спортчуланы къуандырады. Быйыл бу тийреледе лыжала бла учу сезон болмагъанча кепге созулганды. Башланган а ол ноябрьде этгенди. 2015 жыл бла тенгледиргенде - бир ай алгъа.

Июньну аллындан бери Минги тауда реги-

он командаланы эм Россейни жыйымдык командасыны жараулары бардырыладыла. Шендю анда Самара областны бла Башкортостанни спортчулары къонакъдадыла. Бир къауум кюнден а аланы Москва, Ленинград, Мурманск, Ульяновск эм Калуга областланы, Пермь крайны бла къыралыбызны ара шахарыны келечилери алышырыкъдыла.

Июнь эм июль айлада мында битеуроссей эришиуле да ётерикдиле.

«Шимал Кавказы курортларыны» пресс-службасы.

Бирге ышарайык

Бир шай хата келтирмез

Акъылбалык болмагъан жашчыкъла ахча ойнайдыла. Темир капеклени бир бири юсюне къалап, узакъдан таш бла атып урадыла. Ол тийип, къайсысы баштёбен бурулса да, сызгъан адам анга ие болады. Бирлери къытадыла, асламысы уа капексиз къаладыла.

Кюнлени биринде Махтичик да къатышды оюннга. Киногъа барыгъа деп асырап тургъан къара сом - хуржунда. Андан бир шайны алып, ахча къалаугъа къошуп, ташны атаргъа хазырланады. Сора марай кетеди да, сызады. Таш, къалауану башындан тийип, аны чачады.

Махтичик къууанып, аланы алама десе, баштёбен бурулгъан бир жангызы да жокъ. Не этериксе, ахчаланы жыйып жерине тизерге керекди. Ол кезиуде бир шайны ауузуна салып букъдурады. Аны уа жашладан бири кёрюп, келип, аркъасына жумдурукъ этип жетдирип: «Чыгъар ахчаны бери», - дейди.

Аркъасына жумдурукъ жетгенде, жашчыкъ элгенеди да, ауузунда букъдуруп тургъан шайны жутады. Къоркъады, чапханлай анасы Уркъуатха барып, болушну айтады. Ол а сыйыни чууундундан тутуп, тюзюнлей эл доктор Хажобекирге элтеди. Сора хыпийаргъа тырман эте, нек келгенлерин айтады: «Сау шайны жутду да къойду. Не этейик, не боллукъду энди бу хайырсызгъа!»

Доктор сыйыни аллына ёре сюелип: «Жутханмыса шайны?», - деп сорду. Ол да, жиямсырай: «Хау», - деди. Сора Махтичикни анасына бурулуп: «Къоркъма, эгечим. Колхозну председатели Ибрахим ара мюлкню ахчасыны жартысын ашагъанда да, анга жукъ да болмагъанды. Бир шай ючюн а жашха не боллукъ сунаса», - деп ашырды.

Юйюнде ашаргъа сыймеген Гошахурай

Гошахурай бираз ашаргъа сыйген тишириуду. Кеси юйюнде уа алай туюлду. Саулукъ-эсенлик соруп, сау бир ненча сагъат биргесине

турсанг: «Ингир ала ашаргъа сыймейме. Бир стакан чайчыкъ ичип къоючума», - деп, андан артыгъын салмаз. Биреуге тойгъа-оюннга, бир жумуш бла барса уа, ашарыкланы хар тюрлюсюнден да кёрюп. Татлыды, тузлуду деп къарамаз. Бир къолунда конфет, бирси къолунда уа тузланган наша кёрюрсе.

Бир жол къоншуларында, Жюзеграда, той болады. Анда ашха-суугъа оную этген Гошахурайды. Тюзюн айтханда, ол жаны бла ангылауу да игиди. Хумужу хычинлени аныча биширген сау элде да тапмазса.

Андан сора да, беш-алты тюрлю ашарыкъ этдиле. Аланы барысындан да аз-аз къаба, тузун, татыун кёреді. Сора къол тутаргъа келген тиширулагъа да тубейди, сыйларын алады, стол артына олтуртуп, ашарыкланы игилери бла сыйлайды. Кеси да биргелерине ашайды.

Бу жол бираз оздурпму къойду. Юйге келгенден сора ундургуна жатды, алай жукълаялмай кеп турду. Кёзо къысыла тебирегенлей, бир аман тошле кёреді. Бир эриши жаныуарла къуууп, ол да къачып, эрттенликке терлеп, суу-салам болуп чыкъды.

Сога турмай, докторгъа келди. «Алан, Хажобекир, сен окъургъа баргъанда, мен къалай къууанганмы биле да болмазса. Алай, манга былай къарасанг а, шендюча, бизни ишибиз кыртыды», - деп, аны аллында шинтикге олтуруп, кёзюне къарап тохтады.

Ол а Гошахурайны къылыгъын биле эди. Ёрге къобуп, аллына барып: «Эгечим, жаным-кёзюм, не болгъанды, не затынг ауруиду, къыйнайды?» - деди.

- Да болгъанын айтайым. Мен билмеген бир ауруум барды. Олду мени къыйнагъан. Арт кезиуде азыкчыкъ ашасам, терлеп къалама.

Аны эшитген доктор тынч жерине барып, шинтикге олтурду да, тишируну кёзюне къарап: «Оллахий, терлегиничге дери ашай эсенг, арталыда бир хатанг, ауругъан жеринг жокъду. Къуру ашагъанлай турма да, чаганы алып, бахчагъа чыгып, ишлеген да эте тур», - деди.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Футбол

«Жулдузгъа» - энтта да бир амал

Хасаниядан «Жулдуз» футбол команда республиканы бийик эшелонунда ойнаргъа онг тапханы бла суукъ суугъа киргенча болгъанды. Нек дегенде мында сынаулары болгъанла ойнайдыла, ол себепден тирирек болургъа керекди. Тюзюн айтханда, турнири биринчи кюнлеринден окъуна коллективге кючлю къаршчыла бла ойнаргъа туюнгенди. Биринчи турда ол Сармаководан «Союз» бла тубешип, 1:8 эсеп бла къытдыргъанды. Экинчи турда да «Автозапчастьха» 0:14 эсеп бла хорлатханды.

Бу болумгъа туюнгенде тюрлю тюрлю болса да, тогузунчу турда Бабугентден «ЛогоВАЗ» бла оюн бир тюрлю эсепсиз бошалады. Оунчу турда «ГорИс-179» бла матч да ол халда ётеди. Онекинчи турда уа сезонда биринчи кере «Жулдуз» къаршчысына юч гол ургъанды.

Алай хорлар ючюн ол азлыкъ этгенди. Псынадахадан «Родник» бла тубешиую да бир тюрлю эсепсиз бошалгъаныны

хайырындан хасаниячыла тюрнир таблицаны эм тубюнден ёргерек кётюрюлюрге онг тапхандыла. Команда Прохладнадан къаршчыларына, очколадан сора да, урулгъан эм жиберилген голла бла да оздурады. Ол себепден аны запасында энди бир оюн барды.

Биринчи жерлеге чыкган къауумланы юсюнден айтханда уа, хал уллу жарсырча туюлду. «Автозапчасть» къаршчыларын таукел хорлагъанлай келеди. Озгъан тубешиуюнде да «Бахсанни» 6:1 эсеп бла къытханды. Экинчи жерни уа бирси къауумланы тёрт очкогъа озуп Терекден «Тэрч» алады.

12-чи турну эсеплери:
«Керт» - СК «Атажукинский» - 5:1
«Тэрч» - «ЛогоВАЗ» - 3:1
«Велес - СДЮСШОР» - «Нарт» - 1:1
«Бедик» - «Псыгансу-ДА-ДОУ» - 0:0
«Къундетей» - «Псыкод» - 3:3
«Автозапчасть» - «Баксан» - 6:1
«Жулдуз» - «Родник» - 3:3
СК «Союз» - «ГорИс-179» - 5:1
Виктор ШЕКЕМОВ.

Футболдан бийик дивизионда ойнагъан къауумланы арасында бардырылгъан КЪМР-ни чемпионатыны турнир таблицасы (2017 жылда 15 июньнга болум)

п/п	Команда	О	Къ	Т6	Х	И	Оч
1.	«Автозапчасть»	12	11	1	0	65-6	34
2.	«Тэрч»	12	9	0	3	27-10	27
3.	«Бедик»	12	7	2	3	24-11	23
4.	«Псыкод»	12	6	4	2	29-20	22
5.	«Нарт»	12	6	3	3	28-16	21
6.	СК «Союз»	12	7	2	3	38-24	23
7.	«Керт»	12	6	3	3	32-19	21
8.	«Псыгансу-ДА-ДОУ»	11	5	3	3	24-19	18
10.	«Велес-СДЮСШОР»	12	5	2	5	23-25	17
9.	«ЛогоВАЗ»	12	5	1	6	23-23	16
11.	«Родник»	12	3	4	5	21-29	13
12.	«Къундетей»	12	3	2	7	19-31	11
13.	СК «Атажукинский»	12	2	2	8	14-35	8
14.	«Баксан»	12	2	1	9	16-46	7
15.	«Жулдуз»	11	0	3	8	12-44	3
16.	«ГорИс-179»	12	0	3	9	10-49	3

Эгертиу

Тау гидлени тынгылы сайларгъа

ФСБ-ны КЪМР-де Чекчи управлениясындан билдиргенлерине кёре, былтыр бла тубешип, таулагъа турист-альпинист халда келирге сыйген адамланы саны ёсенди. Черек районда Бызынгы къабыргъагъа ёрлерге сыйгенле бютунда кепдюле.

Андагы ауушла бла тикле уа Россейни бла Грузияны араларында къырал кечдиде. Аны ючюн Гестолагъа, Шхарагъа, Жангы таугъа эм башхалагъа, Чюрлениса, Цаннер эм башха ауушлагъа ёрлерге жангыз да Чекчи управление эркин этгенден сора жарайды.

Бусагъатда ол аллай эркинликлени бермейди. Алай турист-рекреация организа-

цияланы бир-бир келечилери, анга къарамай, чекдеги жерлеге чыгъадыла. 2016 жылны 7 сентябринде беш россейли тутулгъандыла. Ала Бызынгы къабыргъаны чекдеги кесегинде 100 метрлик полосада эркинлик алмагъанлай бара тура эдиле. Ала административ жууаппылыкъгъа тартылгъандыла, хар бирине да 1000 сом тазир салыннганды.

Бу болум бла байламлы управление республиканы къонакчыларын, бузукълукъладан сакъланырча, тау гидлени тынгылыгъа сайларгъа чакъырады.

КЪМР-де ФСБ-ны чекчи управлениясыны пресс-службасы.

Табийгъатха терезе

Жер жюзюнде бек узун киштик

Гиннесс рекордланы китабына жангы заяккагъа къаралады – жер жюзюнде бек узун киштикге. Сёз Омар деген мейн-кун къумалы киштикни юсюнденди. Аны бурундан башлап къуйругъуна дери узунлугъу 120 сантиметрди. Аллай бирди төрт аякълы шухум, дейди ёнчелегинден сора саргъылдым уллуканы иеси австралиялы Мельбурнда жашагъан Стефи Херст.

Рекордла китабыны келечилери, рулеткала да алып, ол хапарны кертилинге къарарга баргъандыла. Ол тюз болса, Омар шёндюню рекордсмен жер жюзюню бек узун киштиги деп айтылып тургъан, ол да мейн-кун, Лудодан бу даражаны сыйырлыкъды. Аны узунлугъу 118,3 сантиметрди. Лудо Йоркшир инглиз графствода жашайды.

- Омар жаланда кенгуру эт ашайды, аны

УСТАНЫ СӨЗӨ

Жыл сайын жангыртылган Гиннесс рекордланы китабы кеп сейир болмачы затдан толуду. Алай анда маганалы кёрюмдюле да бардыла – табийгъат рекордла. Пил – жер юсюндеги бек уллу сют бла кечинген жаныуарладанды. Аны орталык ауурлугу 5-6 тоннады.

Алай 1974 жылда 12 тонна ауурлугу болгъаны ёлтюргендиле. Уллулукну башха жанындан алсаг а – Таиландда жашагъан гитче биттироччукъду. Аны ауурлугу жалаанда эки граммды...

В. ПЕСКОВ.

1984 жыл 9 сентябрь.

ючюндю быллай уллу, - деп махтанды Австралиядан киштикни иеси. - Ол ундуркъда аллай бир жер алгъаны ючюн кече аны къыстаргъа окъуна тюшючюдю.

Мейн-кун америкалы къумалылары келечилери уллулуклары, ахшы саулуклары эм шуёхлукну сыйгенликлери бла айырмалыдыла. Аланы жаратылгъанларыны юсюнден таурух да сейирди, алай ол илму шартла бла кючленмегенди. Анга кёре, ала толусунлай юйюрсюнмеген киштиклени эм ракъунланы къатышыуларындан жаратылгъандыла. Къалай-алай болса да, Омар бек хыличиди. Кенгурула да къоркъадыла андан. Бир зат сезе болурла...

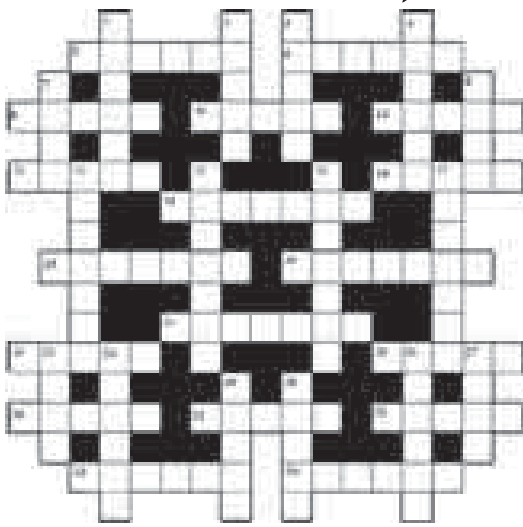
Захар РАДОВ.

«Комсомольская правда» газет.

ЭНИНЕ: 5. Аны тауукъ сюек бла ойнайдыла. 6. Сахнаны адамы. 9. Чыпчыкны буруну. 10. Аны горбежиде тохтамай тоевдиле. 11. Жюрегин чыракъ этген адабият жигит. 12. Адамны, затны эки къолунг бла кесинге къысхан хал. 16. Малкъарукъланы Дадашны къызларындан бири. 18. Жюрекни туура халы. 19. Къан бла байламлыкъ. 20. Тёппеланы Алимни романы. 21. Ырыскы жыйуу. 22. Къара тенгиз къыйырында курорт шахар. 25. Таусуз болалмайды ол. 30. Хантусну бир тюрлюсю. 31. Аш юйде сауут. 32. Къыралны жери суратланган къагъыт. 33. Бир-бирлени бетлеринде кюн жайган мор тамгачыкъла. 34. Уллу мал.

ЁРЕСИНЕ: 1. Адамны къорууларыкъ, къаяча къаты мекам, адам. 2. Къыралны ырахатлыкын сакълагъан жыйын. 3. Таджикстанны, Кытайны, Афганистанны, Индияны бирлешдирген таула. 4. Къазахстанда шахар. 7. Къагъанакны башында къатмагъан сюекчи. 8. Шауаланы аллай назмучулары болгъанды. 13. Орта Азияда чай ичючю жер. 14. Къарачайда эл. 15. Адам уялганда, бетине нюр чабыу. 17. Жюню, мамукъну кесекчи. 23. Тахта кёгет. 24. Юй тюбюне салынган зат. 26. Сейир, жомакълы ишле этген адам. 27. Суусун затны ёлчери. 28. Эрттеги байрамыбыз. 29. Къартлагъа керек жастыкчыкъ.

СӨЗБЕР

ГАЗЕТНИ 107-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СӨЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 1. Солтанбек. 4. Асланбек. 6. Исмайыл. 7. Ленин. 8. Кремль. 10. Рюрик. 13. Анна. 14. Танев. 15. Тимур. 16. Крейсер. 18. Иван. 21. Гуашеней. 23. Парад. 24. Байракъ. 25. СССР. 26. Карбышев
Ёресине: 1. Сталин. 2. Балакирев. 3. Демократия. 5. Конституция. 9. Мавзолей. 11. Колсомол. 12. Пионер. 13. Артугай. 16. Комиссар. 17. Амин. 19. Дадаш. 20. Жуков. 21. Герб. 22. Абай.

Ыйыккъыгъа горгокони

17 июньдан 24 июньга дери

Къочхар. Тынч ыйык боллукъ туюлдю. Битеу кюч-къарыуугъузу юйюгюзде даулашланы тыйыуа буруп турлукъсуз. Бу кюнле сизден төзюмлюкню, ачык жюрекликни излерикидиле.

ТАНА. Бу кюнлени барысын да адамла бла тюбешип, сёлешип, алай оздурлукъсуз. Ол адамладан жаратмагъанларыгыз бар эсе, ачык айтып къоймагъыз. Хар аллыгызгъа келгенге болушлукъ тапдырырга кюрешигиз.

ЭГИЗЛЕ. Жулдузла къыйныракъ ыйыкны хазырлагъандыла. Тёгерегигизде адамла сизни ангъалайлыкъ туюлдюле. Билеклик этерге да ашыгъырыкъ болмазла. Бу кюнле къошакъ ырыскыны излеуде озарыкъдыла.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Бу ыйыкда бийикликни бойсундураллыкъсыз, не жаны бла да алчылыкъгъа итингенлей, жангы оюмлары билдиргенлей турлукъсуз. Жашуу нёгерлери болмагъанла уа жюреклери жаратхан адамны табарыкъдыла.

АСЛАН. Бу кюнледе кеп затлагъа кёзюгюз ачыллыкъды. Жюрегигиз а эркинликни, азатлыкны излегенлей турлукъду. Алай бироз сабыр болуугъу. Ыйыкны ахырында бийикликке чыгыуу амалларыны юсюнден сангы этигиз.

КЪЫЗ. Сизге не жаны бла да жангычы оюмла керек болуп турадыла. Алгыннгы жашау жорукларыгыз ишлемей башлагъандыла. Тюрленирге заман жетгенди. Жууукъ адамларыгыз бла келишиулюкте турурга кюрешигиз.

БАЗМАН. Бу кюнледе тириликтеги бек хайырлы боллукъду. Тамамлагъан жумушларыгызгъа бюсюремегенле уа чыгарыкъдыла. Ала ачык билдирген затланы кесигизге тап тюшюрге кюрешигиз.

АКЪЫРАП. Хар затха юренирге, окъурга излерикидиле. Ол муратыгыз толлукъду. Андан сора да, энци жашауугъузу къуарарга сюериксиз. Ол жаны бла да жетишимле сакълайдыла бу чакъда.

МАРАУЧУ. Заранлы къылыкларыгызны къоярга кюрешигиз. Ала сизни жюрегигизни къыйнарыкъгъа ушайдыла, саулуугъузгъа да хайыр келтирмезиклери хакъды. Юйюрюгюзге эс буруугъу.

ТЕКЕМЮЙЮЗ. Жашуу нёгерлери болмагъанла бу кюнледе жюреклери кюсеген адамны табарга боллукъдула. Ишигизде болум а алай аламан туюлдю, таматарларыгызны айтханларыны этип, аланы ачуландырмозгъа кюрешигиз.

СУУКЪУЙ. Ишигиз бек кеп боллукъду. Аны заманында тамамларга кюрешигиз, сизни ючюн киши ишлерге сюерик туюлдю. Саулуугъуз да къуандырмайды. Юйюр жашауугъуз да. Ауузугъузу да тыйып турурга кюрешигиз.

ЧАБАКЪЛА. Бу ыйыкда сиз жайгы гул кибик чагарыкъсыз. Жангы жашауа жангы атламла этсегиз игиди. Ыйыкны ортасында сыфатыгызны тюрлендириуу бла байламлы ишле тап келишедиле.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДАКЦИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МОКЪАЛАНЫ Зукура (бёлюмню редактору),
ТИКАЛАНЫ Фатима (бёлюмню редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Номерге графикте кёре 19.00 сагъатда къол салында. 20.00 сагъатда къол салынганда.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Мокъаланы Зукура - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 7, 8, 9-чу бетле), Гелаяны Валентина - (4, 5, 6, 10, 11, 12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 754
Багъасы 15 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспекти, 5электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru